

SOÓS ANDRÁS 70 ÉVES

(Budapest, 1954. október 3.)
zeneszerző, karnagy, karmester

I.

A konzervatórium elvégzése után a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézetében, majd a Zeneakadémián szerzett három diplomát, ahol mesterei voltak többek között Szabó Tibor, Földes Imre, Párkai István, Kórodi András és Lukács Ervin. A hivatalos egyetemi oktatáson kívül emberi és művészi világát olyan tanár-egyéniségek alakították, mint Kurtág György, Simon Albert, Dobszay László, Jeney Zoltán, Vidovszky László.

1980-tól tíz esztendőn keresztül zeneszerzőként és karmesterként a 180-as Csoport kortárszenei együttes tagja, ez idő alatt számos kompozíció hazai és külföldi ősbemutatójának, ill. rádió- és lemezfelvételének irányítója. Mindeközben két éven át dirigense a Budapesti Vonósok kamarazenekarnak, amely a Belgrádi Kamarazenekari Versenyen II. díjat nyert.

1976 óta a Dobszay László és Szendrei Janka művészeti vezetése alatt működő Schola Hungarica gregorián kórus tagja, mintegy negyven hangfelvétel közreműködője, ill. énekes szólistája.

Pedagógiai munkáját zeneiskolai tanárként kezdte, majd a Budapesti Énekes Iskola művészeti vezetője lett. 1992 óta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Egyházzenei Tanszékének adjunktusa, az egyházzeneirodalom tanára.

Zeneszerzőként 1980 óta szereplője a hazai kortárs-zenei életnek, művei elhangzottak Budapesten (Korunk Zenéje, a Nemzeti Filharmónia koncertjei a Zeneakadémián, Napjaink zenéje a Magyar Rádióban) és vidéki városokban. Rendszeresen turnézott külföldön, művei Ausztriában, Németországban, Svájcban, Franciaországban, Olaszországban hangversenyeken, fesztiválokon hangzottak el, ill. rádiófelvételre kerültek.

1992-ben megalapította a Kortárs ZeneMűhely elnevezésű csoportot, amely a megszokottól eltérő környezetben (templom, múzeum) évente több hangversenyt rendez.

A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete, a Magyar Zeneszerzők Egyesülete és a Magyar Egyházzenei Társaság tagja, valamint 1999-től az ARTISJUS Jogvédő Iroda Egyesület választmányi tagja.

(BMC)

II. HOLLÓS MÁTÉ SOÓS ANDRÁS¹

Remélem, hogy a sorozatunkban kidomborodó valamennyi zeneszerzői arcél egyedinek, egyéninek hat. Most azonban feltétlenül a tipizálhatótól eltérő arckép fog kibontakozni, amikor Soós András pályájáról beszélgetünk.

– András, a te indulásod sokban különbözik legtöbb kollégánkéétól, ugyanis hallgatója voltál a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolának, de nem zeneszerzés szakon. Mi tanultál ott?

– Jártam egy-két szakra... Elvégeztem a tanárképzőt, majd karvezető, később karmesterképzős hallgató lettem. Zeneszerzés nem szerepelt ottani tanulmányaim között.

– Bármilyen más zeneszerzői stúdiumot végeztél valaha?

– Rendszereset nem, még kurzusokra sem jártam. Számítottam erre az önként adódó kérdésre, s azon tűnődtem, milyen negatívumát, esetleg milyen

1

A teljes interjú elolvasható: Hollós Máté Az életmű fele. Zeneszerzőportrék beszélgetésekben (Akkord Zenei Kft., 1997, 94-98. old.).

pozitívumát tapasztaltam ennek a helyzetnek? Nem érzem magam feljogosítva arra, hogy bármit is mondjak arról a zeneszerzésoktatásról, amelyet közvetlenül nem ismerek. Amit megéltem, kétirányú. Az „akadémiai” tanulmányok hiánya okozott bizonyos nehézségeket, de nem annyira a komponálásban, mint inkább a megjelenésben: nehezebben fogadják el az embert a kapcsolatok hiánya miatt. Nincs meg a kötelék, hogy öt éven keresztül jártam volna valakihez, ott növendékkoncerteken megismerték volna darabjaimat. Ezt a nehézséget azonban áthidalatták velem tehetséges kollégáim, akikkel más úton-módon, de kapcsolatba kerültem. Amit a zeneszerzésből tanultam, azt is részben kollégáimnak köszönhetem. Helyzetem előnye pedig az volt, hogy tudatosan választhattam meg azokat a hatásokat, amelyek értek. Egy akadémista növendék ki van szolgáltatva olyan hatásoknak, amelyeket nem biztos, hogy megfelelően fel tud dolgozni. Ha az ember tudatosan választhatja meg azokat a régi és kortárs mestereket, akiktől tanuljon, akkor talán ez a fajta nehézség kikapcsolható.

– *Érdekes, amit a régi mesterekről mondasz. Olybá tűnik, hogy a te nem akadémista, vagy mondhatjuk nem akadémikus képzésed folytán nem írtál Bach-korálokat, fűgákat, Beethoven-scherzókát és így tovább, mint ahogy mi szakmányban írtuk ezeket a főiskolán. Valóban soha nem foglalkoztál ilyenekkel?*

– Dehogynem. A zeneakadémiai melléktanszakokon ezek állandóan előkerültek. Bizonyos adagban tehát ezeket is. végigétüdöztem ezeket is.

– *Visszatérve ahhoz, hogy magad választod meg a régi mestereidet: a tied nem azok a mesterek, esetleg nem azok a műfajok voltak, akiket és amelyeket mi az órákon mintának vettünk?*

– A szabadon választás nem annyira a régi mesterekre vonatkozik. Hiszen azok adottak, még ha lehetnek is köztük valakinek preferenciái. De akiket említettél, valóban nem maradhatnak ki.

– *Arra gyanakodva kérdeztem mindezt, hogy tudvalevőleg régóta énekelsz a Schola Hungaricában s véltem, hogy az ottani repertoár jobban megérintett téged, mint bármelyikünket, akik nem éneklünk ott.*

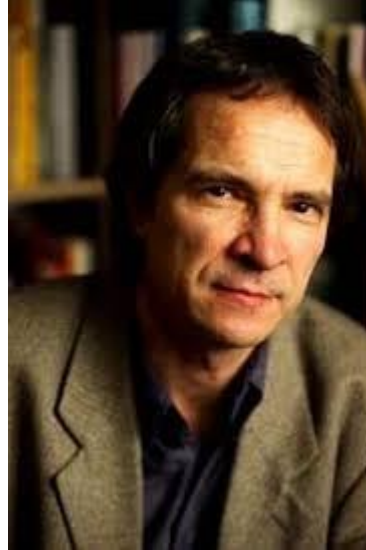
– Ez valóban így van, s ezt szerencsés többletnek érzem. ...

III.

HOLLÓS MÁTÉ SOÓS ANDRÁS ELFELEJTETT ÉS MEGTALÁLT MELÓDIÁI²

Hollós Máté

Soós András

- *Milyen kérdések foglalkoztatják Soós Andrást legújabb kompozícióiban?*
- Kétféle problematika kétféle műcsoportban. Az egyik a hangszervezéssel, az európai tizenkéthangúsággal függ össze, és azzal, amiről *Az életmű fele* című rádióbeszélgetésben már szót ejtettünk: a zeneszerzőnek birtokolnia kell a múltat - nem egy bizonyos korszakhoz való visszatéréssel, hanem általánosan. A másik terület, amely foglalkoztat, a liturgikus zene. Az első műcsoportban már vannak bemutatott művek is, például az *Elfelejtett melódiák*. E probléma felvetésének háttérében egy kérdéscsoport áll: hogyan lehet, hogy az európai zeneszerzők évszázadok óta 12 hangból gazdálkodnak; miért nem érzünk ismétlődésnek egyes korszakokbeli ismétlődéseket az új kontextusban; hol van a határ, amelyen túl már egy meglévő hangzás visszahallásával állunk szemben? Ez engem egy tipikusan 20. századi strukturált gondolkodásmód alapján érdekel.
- *Mely darabok állnak készen, és melyeneket tervezel e nemben?*
- Az *Elfelejtett melódiák* egyszerre címe a sorozatnak és egy már meglévő műnek. Az *In memoria tua* (A te emlékezetedben) című kompozíciót is bemutatták már. Nyilvánvalóan sohasem fogok létrehozni olyan struktúrákat,

² Hollós Máté: Művek bontakozóban. (Muzsika 1998/7. szám. Kotta- és hangfelvételekkel kibővített változat.

amelyek teljes egészében reprodukálnak egy már meglévő zeneművet. De e kizárható végállomástól visszafelé gondolkodva sok minden elképzelhető. Foglalkozom ütőhangszerek elkülönített hangjaiból dallamhangszer által összeállított melódiák létrehozásával (*Melody control*). Ezekben a művekben a hangokat nem pillanatnyi invencióm alapján rendezem, hanem mögöttes struktúrából kialakuló melódiákat hallok meg, s azokat írom le. Készülőben van egy darab szólócellóra akkordikus kísérettel. A hangok és a ritmika rendje már meg van, de a szóló és a kíséret viszonya, a hangszerelés még nem tisztázott. Valószínűleg cimbalom vagy hárfa lesz a kísérő hangszer.

– *Vajon ha nem a hangszerhez kapcsolódva keletkezett benned a darab, nem lehet-e bármilyen apparátuson előadható a kíséret, a hárfától akár a vonószenekarig?*

– Épp itt tartok a munkában. A megoldás attól függ majd, milyen fekvésben és felrakásban szerepelnek a kíséret hangjai. A szólót vonalnak képzelhetjük el, amelyhez a kísérő hangszer ott társul, ahol e vonal több hangot tartalmaz. A felrakást kell még alaposan végig hallgatnom magamban. Mindenképpen nagy hangterjedelmű instrumentumot kell választanom, amilyen a hárfa vagy a cimbalom. A zongorától azért ódzkodom, mert a csellóval e párostúl sok közvetlen emléket kelt bennem és a hallgatóban is. A zongora csak különleges játékmóddal, pengetve vagy ütőkkel jöhetne szóba.

– *Mit jelentenek az általad említett dallami emlékek? Visszhangzik benned a zenetörténet, s abból derengenek föl hangzó emlékek, amelyek új kontextusba kerülnek a kíséret által?*

– Mivel minden darab a hallgatóban alakul ki véglegesen, az ő asszociációs rendszere elválaszthatatlan a zenehallgatástól. Ezért az emlékezés nem komponálás közben, hanem a darab hallgatásakor játszik szerepet.

– *Az Elfelejtett melódiák sorozatának darabjai egymás variánsai? Mutatkozik-e valamilyen tendencia a darabokban, ahogyan egymás után következnek?*

– Nem egymás variánsai, hanem ugyanazon problémamásoldalról való megközelítései. Törekvésem az, hogy a legegyszerűbb struktúráktól a bonyolultakig sokfélét kipróbáljak. Ezeknek, persze, nem mindegyikéből lesz darab.

– A melódiák elfelejtettsége zenetörténeti távlatokra utal, vagy arra is, hogy a darabon belül hallott melódiák időnként valamiféle „radírozott csöndben” visszacsengenek?

– A legújabb darabban, amely kétszer négy hangszerre íródik, mind két elfelejtettség jelen van. A sorozat kiindulópontja az volt, hogy észrevegyük, amint a zenetörténetből felidéződik valami. De nem írtam le egyetlen dallamot sem, amely tudatosan utalt volna egy másikra.

SOÓS András: Elfejtett melódiák/Forgotten Melodies No. 1 Búcsú a Csoporttól/Farewell to the Group (9:01)

Elfejtett melódiák No. 1 Búcsú a Csoporttól zongorára és cimbalomra (1999)
Eckhardt Gábor (zongora) és Vékony Ildikó (cimbalom)
Kortárs ZeneMűhely, KZM 01 BUDAPEST, 1999

First performance:
Budapest, 08. 12. 1999
Gábor Eckhardt

First recording:
© 1999 Hungarian Radio
(concert recording)
Gábor Eckhardt

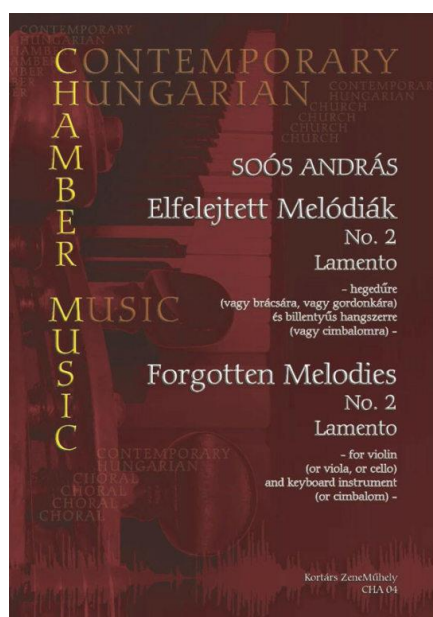
Elfejtett melódiák No. 1
Búcsú a Csoporttól
– zongorára –

Poco rubato (♩ = ca 108)
mp cantabile
con Țăh (a piacere)

SOÓS András
(1954 –)

© Copyright 1999 by András SOÓS
Printed in Hungary

KZM 01

SOÓS András: Elfelejtett melódiák No. 2 Lamento for vln (or vla or vlc) and piano (or cimbalom) (8:57)

SOÓS András: Elfelejtett melódiák No. 2 – Lamento hegedűre (vagy brácsára é v. csellóra) és zongorára (vagy cimbalomra) (2004)

Németh Márta (brácsa) és Kertész Rita (zongora)

(Bemutató-Élő felvétel, 2007. 08. 02. 2007)

Pik Katalin emlékére 3

ELFELEJTETT MELÓDIÁK No. 2
Lamento

Hegedűre (vagy brácsára, vagy gordonkára)
és billentyűs hangszerre (vagy cimbalomra)

*for violin (or viola, or cello)
and keyboard instrument (or cimbalom)*

SOÓS András
(*1954)

Lento, molto rubato

Violin
(or Viola)

Solo instrument
(or Cello)

Keyboard
(or Cimbalom)

mf sempre cantabile (mp)

mf sempre cantabile (mp)

mf arp. mp simile (sempre l. v.)

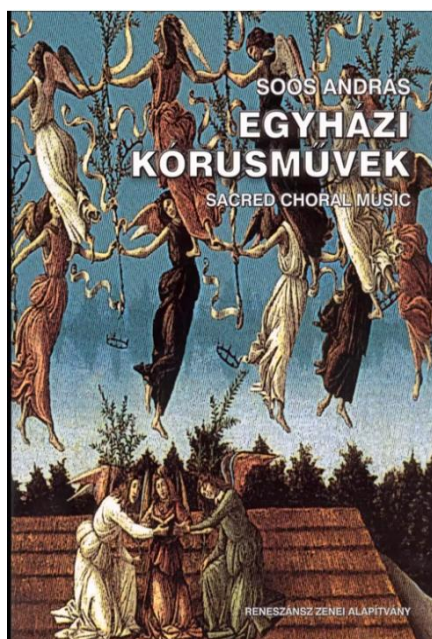
13 *(p) (mf)*

13 *(p) (mf)*

p arp. presto mf brillante

© Copyright 2004 by András SOÓS CHA 04

Kiadó: Kortárs ZeneMűhely

- *A másik említett műcsoport, amelyben alkotsz, a liturgikus műveké.*
- Ez szorosan kapcsolódik napi munkámhoz: a tanításhoz a Zeneakadémia egyházzenei tanszakán. Míg Angliában a kortárs műveket természetes gesztussal emelik be a templomi gyakorlatba, Magyarországon mereven elzárkóznak ettől, megrekednek a '30-as évek repertoárjánál. Amit az emberek ma egyházi zenének neveznek, annak nagy része nem liturgikus, tehát az egyházi gyakorlatban nem használható. Stílusban, időkeretben, asszociációs háttér szempontjából kilép abból. Keresem a visszatérést a liturgikus gyakorlathoz. Ma nagy divat misét írni. Én azonban nem csak az ordinariomot zenésítem meg, amiben minden ünnep azonos, hanem a propriumot is, amiben különböznek. Most, a Magnificat után himnuszokat írok, távolabbi terveim pedig zsoltárokra vonatkoznak.
- *Alkalmazkods a templomi kórusok technikai felkészültségéhez, vagy magasabb igényekkel kívánod közelíteni azok színvonalát a hivatásos énekkarokéhoz?*
- Ez nem általánosságban vetődik föl, csak konkrétumok formájában. Nem merészkedem templomi kórusok által elérhetetlen területekre, de nem is alkuszom meg például egy disszonáns hangzat egyszerűsítésével. Akkor inkább azt vállalom, hogy nem éneklük el. Ügyelek a templomi zene intimitására. Az ugyanis nem bírja a túlzott szenvedélyességet, sőt a túlzott személyességet sem. A liturgikus zene távolságtartó, s ez egész zenei stílusommal egybevágh.

VI.

VII.

VIII.

IX.

X.

CHORUS

GLORIA IN EXCELSIS DEO. Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.

VI.

VII.

VIII.

IX.

X.

1.

2.

3.

4.

5.

Soós András: Gloria (részlet).

[SOÓS András: Gloria \(1986/rev. 1988\) for unison mixed choir, chamber ensemble, piano and percussion \(18:25\)](#)

First performance:
Budapest, 11. 12. 1987
Tominia Vocal Ensemble
conducted by János DOBRA

3
First recording:
© 1998, HUNGAROTON CLASSIC LTD
HCD 31 770
Sofia Cantorum Budapestense
conducted by Tamás BUBNÓ

AVE MARIA

a cappella vegyeskara vagy szóló hangokra
(ad lib. orgonával)
for a cappella mixed choir or solo voices
(ad lib. with organ)

Lento, rubato (♩ = ca 54)*

SOÓS András
(*1954)

Soprano (S): A - ve Ma - ri - a, gra - ti - a ple - na.

Mezzo-soprano (Ms): A - ve Ma - ri - a, gra - ti - a ple - na.

Alto (A): A - ve Ma - ri - a, gra - ti - a ple - na.

Tenor (T): A - ve Ma - ri - a, gra - ti - a ple - na.

Bass (B): A - ve Ma - ri - a, gra - ti - a ple - na.

Organo (ad lib.): Lento, rubato (♩ = ca 54)*

* A hangok megközelítő arányai / Approximative proportion of the notes: ♯ = 1, ♮ = 2, ♭ = 3, ♯♭ = 4

© Copyright 1986 by András SOÓS

BZA III

[SOÓS András: Ave Maria \(1986\) - for mixed choir or solo voices \(ad lib. with organ\)](#)
(2:20)

[SOÓS András: Ave maris stella – version for 4 performers \(1997\) \(9:20\)](#)
Lukin Zsuzsanna (mezzoszoprán), Vékony Ildikó (cimbalom), Bali János (furulya),
Varga Ferenc (brácsa)

AGNUS DEI

Version for Voces Aequales
07. 10. 2004vegyeskarra
for mixed choir

Andante, sostenuto (♩ = ca 60) SOÓS András (1934 -)

S A - gnus De - i, qui tol -

A A - gnus De - i, qui

T A - gnus De - i, qui tol - lis pec - ca - ta

B A - gnus

lis pec - ca - ta mun - di: mi - se - re - re

tol - lis pec - ca - ta mun - di: mi - se - re -

mun - di: mi - se - re - re, mi - se - re - re no -

De - i, qui tol - lis pec - ca - ta mun - di: mi - se -

no - bis.

re no - bis. *mf* A - gnus De - i, A - gnus De - i

- bis. *mf* A - gnus

re - re no - bis. *mf* A - gnus De - i, qui

© Copyright 1998 by András SOÓS

RZA 01

[SOÓS András: Agnus Dei – vegyeskarra, vagy szóló hangokra / for mixed choir or solo voices \(1998\) \(3:09\)](#)

Caeli Deus sanctissime

Feria Quarta ad Vesperas – Hymnus

Tonus in Hieme

Soós András
1999

1. Cae - li De - us san - ctis - si - me, Qui lú - ci - dam cen - trum po - li
3. Ut nó - cti - bus vel lú - mi - ni, Dó - rem - pti - ó - nis tét - mí - num,

Can - dó - re pin - gis i - gne - o, Au - gens de - có - ro lú - mi - ne:
Prim - ór - di - ni et méo - si - tum Si - gnans da - res no - tis - si - mum;

2. Quo - to dí - e qui flám - me - am so - lis ro - tum com - stí - tu - ens,

lu - nac mí - ni - stras et - di - ni va - gos re - cur - sus sí - de - rum.

4. Il - lú - mi - na cer hó - mi - num, ab - stér - ge ser - des mén - ti - um,

re - söl - ve cul - pae vin - cu - lum, e - vér - te mo - les crí - mi - num.

[SOÓS András: Caeli Deus sanctissime \(Hét himnusz / Seven Hymns, No. 4\) \(2:58\)](#)

SOÓS András: Caeli Deus sanctissime (Hét himnusz / Seven Hymns, No. 4) (1999)
Voces Aequales: Bárány Péter (kontratenor), Gavodi Zoltán (kontratenor), Gyulai Csaba,
Koncz András, Mizsei Zoltán (bariton), Demjén András basszus). Szóló: Mizsei Zoltán

ALLELUYA

Soós András
/1983/

Flute
Basso

Al - le - lu - ya

Fl. 3.

2

[SOÓS András: Alleluya I. \(1983\) - for Bass flute \(8:33\)](#)

SOÓS András: Alleluya I. (1983)

Szemző Tibor (basszus fuvola)

In memoriam G. M.
HANGSZERES PROPRIUMOK
No. 2 Graduale
(In Festo Corporis Christi)
– for solo instrument –

Cantando, rubato, poco scorrevole SOÓS András
(*1954)

Solo *)

*) A hangszeren a két csőfeszítől történő csavarással kell játszani.
The pieces should be played selecting from the two voices as desired.
Copyright 1998 by SOÓS András

SOÓS András: Hangszeres propriumok / Instrumental Propers No. 2 Graduale (for solo Instrument) (3:49)

SOÓS András: Hangszeres propriumok Instrumental (1998)
Gyöngyössy Zoltán (fuvola)

SOÓS András: Hangszeres Propriumok / Instrumental Propers, No. 3 Alleluia – for Cimbalom or Piano (4:28)

SOÓS András: Hangszeres Propriumok No. 3 Alleluia cimbalomra vagy zongorára (1999)
Vékony Ildikó (cimbalom)

IV.

HOLLÓS MÁTÉ SOÓS ANDRÁS CIKLUSOK HULLÁMÁN³

– *Soós András műhelyében időnként ugyanabba a folyóba léphetünk, jóllehet más-más ágába. Milyen ciklusokat építesz épp tovább?*

– E hasábokon folytatott legutóbbi beszélgetésünk az Elfelejtett melódiákról szólt, így kötelességemnek érzem, hogy beszámoljak az akkor említett tervek megvalósulásáról: négy mű elkészült, az első és második kottában is megjelent, a negyediknek pedig ősszel volt az ősbemutatója; s noha folytatni tervezem a sort, most nem ezeken dolgozom. Zeneszerzői gondolkodásom olyan értelemben fordult ciklusok képzése irányába, hogy lazán egymáshoz tartozó darabokat írok. Újabb kompozícióim gondolatköröket visznek tovább, a korábbiak következményeit jelenítik meg. Az egyik ilyen a Háromszólamú intenciók sorozata - fontos, hogy ne invencióknak olvassuk a címet! Ezek két hangszerre írt művek, de a különbségi hangok megszólalásával a hallgató három szólamot érzékel. Néhány tétellel még ki akarom kerekíteni e ciklust. Amikor pedig egészzé formálódnak, a négyszólamú intenciók irányában kívánom tovább gondolni a struktúrát.

– *Hogy értsük azintenciók címet?*

– A szándék énelmében. A különbségi hang megszólaltatása - mivel nem minden különbségi hang hallható azonos intenzitással – leginkább szándéknak nevezhető. Kérdés, hányadik felhangot milyen erősen játssza az adott két hangszer, szembe fordulunk az előadókkal vagy oldalt állunk – a fület hogyan érinti a hanghullám –, a teremben hogyan adódnak össze a frekvenciák. A szándék az, hogy két szólam eredőjeként egy harmadik szólaljon meg. Ennek folyamatossága nem biztosítható könnyen. Ha például túl mélyen adódik a különbségi hang, kívül esik hallásunk határain. Nem mindenki hallja egyformán e kombinációs hangokat. Engem az is érdekel, ha azt mondja egy hallgató: hallott valamit, de nem tudja, mit, néha úgy tetszett neki, mintha többen játszanának. Segíthet, ha valaki többször hallgatja a darabot, tudja, mit kell hallania - például kottából követi, amelybe beírom e hangokat. Az előadó kedvéért írom be, hogy ő is tudja, minek kell megszólalnia. Ez így mintegy intonációs gyakorlattá is válik.

³ Művek bontakozóban (Muzsika 2007/4.)

- *Keletkeznek tehát új háromszólamú intenciók? Adott hangszerekre írod őket, vagy bizonyos hangszercsoportokon belül bármin játszhatok?*
- Inkább az utóbbi. Bizonyos hangszereken nem működik olyan jól a játék, mint másokon. Például vonósokon kevésbé, furulyán, fuvolán jobban. Ám ezek a duók nem pusztán erről az akusztikai jelenségről kívánnak beszélni, önálló zenei gondolatmagvuk is van, így adódik átfedés különböző ciklusaim között. Az ekképp – mondjuk gordonkára – átköltöző művek új arcot öltenek. Tervek, ötletek sorakoznak újabb intenciókra vonatkozóan, amelyek eleddig nem formálódtak darabbá.
- *A két csellós Etűdök nem pedagógiai célúak?*
- Az első darabok pedagógiai megrendelésre készültek, de a későbbiek egyre inkább magasabb technikai tudású előadókat igényelnek. Nagyjából tudom, mi hiányzik még a ciklusból, s ezekben a hetekben-hónapokban e hiányokat igyekszem pótolni.
- *Ciklikus előadásokra is gondolsz?*
- Annál is inkább, mert rövidesen kottában is megjelennek e kompozíciók. Ami pedig a pedagógiát illeti, nemcsak eredetiben, hanem átiratban is elkezdtek terjedni e kettősök: a minap az egyik tételből hegedűgordonka-letétet kért tőlem egy tanár, versenyre viszik a növendékei.
- *Tehát nem is hangszerspecifikusak e duók?*
- A két cselló helyett könnyen alkalmazható két brácsa, a hegedűknél már fekvéskülönbségek adódhatnak – meg hát nem akarom megfosztani magam attól, hogy majd hegedűduókat is írjak...

SOÓS András: Etűdök két gordonkára / Études for two cellos No. 1 (2001) (2:15)

Bántai Erzsébet és Schneider Klára (gordonka),

SOÓS András: Etűdök két gordonkára / Études for two cellos No. 3 Agnus Dei (2001)

SOÓS András: Etűdök két gordonkára/Études for two cellos No. 4

Hangközskálák/Interval Scales (2001) (3:00)

Gallai Judit és Kallai Nóra (gordonka)

5. Concerto
- Hommage à Vivaldi -

Allegro (♩ = ca 112)

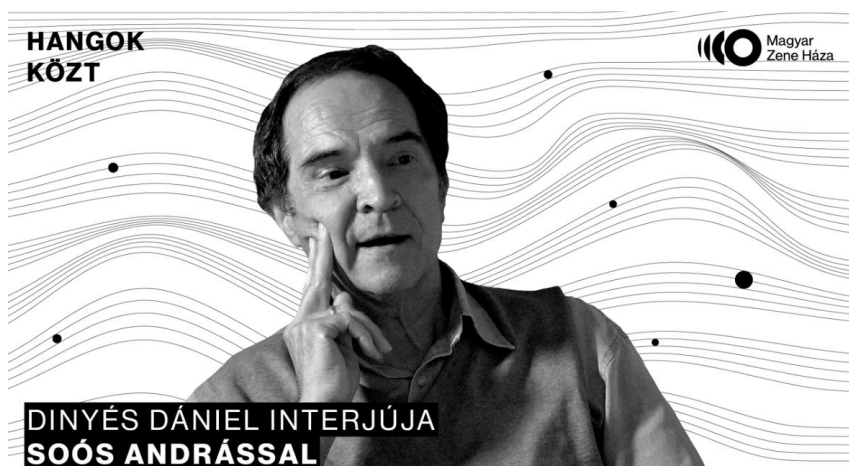
CHA 06

**SOÓS András: Etűdök két gordonkára / Études for two cellos No. 5 Concerto -
Hommage à VIVALDI (2001)**

Gallai Judit és Kallai Nóra (gordonka)

- *Dolgozol ciklusba nem illeszkedő kompozíción is?*
- Vannak darabjaim, amelyek 10-15 évig búvópatakként rejtőznek, időnként föltörnek, megpróbálnak valamilyen formát nyerni, majd mikor látják, hogy erre nem érett még meg az idő, visszabújnak. Ilyen most egy mű, amely hol ütőhangszeresként, hol elektronikusként, hol épp a kettő elegyeként mozog bennem, s most van abban a stádiumban, amelyben, ha nem írom meg, végképp elvész. Alapötlete a hangok körbefuttatása, amit elektronikusan könnyen meg lehet oldani, ám ezt túl mechanikusnak, hangszeren sokkal áttételesebbnek éreztem. Címe már rég meg van: Rondeaux. E francia szójátékban a víz is benne foglaltatik, hiszen vízcseppek hangzásából indultam ki, csak azokat naturálisnak tartottam. Terveimben bizonyos szólamok balról jobbra forognak, mások épp ellentétesen, s ezek találkozási pontjai hoznak létre sűrűsödést a térjátékban. Legegyszerűbb változata négy marimbán valósulhat meg. Ha az ütőkön – akár szóló marimbán – élőben játszott anyagot az elektronika révén a térben körbejáratom, talán az hozza létre a legteljesebb élményt.

V.

[Hangok közt #10 | Soós András \(1:18:47\)](#)

Hangok Közt – korszakos podcast sorozat kortárs zeneszerzőkkel Dinyés Dániel gondozásában, a Magyar Zene Háza csatornáján ◀ 10. rész: Soós András ▶ Zeneszerző, karnagy és karmester. A 180-as csoport kortárszenei együttes zeneszerzője, előadója és karmestere volt. A pályáján meghatározóak voltak a Dobszay László vezette Schola Hungaricában töltött évek és a Budapesti Vonósokkal való együttműködés. Éveken keresztül vezetője volt a Zeneakadémia Egyházzenei tanszékének és a Budapesti Énekes Iskolának. 69 éves. "Soós András komoly elhivatottsága „az Ügy” iránt azonnal megragadja a vele beszélgetőt. Elképesztően széles előadói repertoárja a korai többszólamúságtól az amerikai minimál zenéig, minden mondatát többszörösen aláhúzza és érvényessé teszi. Épp ezért volt izgalmas vele végigbeszélni az opera gyerekkórusától a Dobszay által fémjelzett iskolán át a 180-as csoport felfedezésein keresztül a saját alkotói útja megtalálását. A hihetetlenül gazdag életutat átjárja egyfajta nyugodt szemlélődés, ami miatt mindig jól eső és elgondolkodtató érzés vele beszélgetni.” - Dinyés Dániel ◀ A Hangok közt podcastról ▶ Dinyés Dániel zeneszerző, karmester hiánypótló és grandiózus podcast sorozata a Zene Háza podcast csatornáján. A Hangok Közt című interjúsorozatban magyar kortárs zeneszerzők a vendégei 25-től 100 éves korig, akiket életművükről, zenéről, munkáról kérdezve, beszélgetve mutat be a podcast hallgatóinak, korszakos keresztmetszetet prezentálva a hazai zeneszerző-szcénáról. A podcast állandó társszerkesztője Dargay Marcell zeneszerző.

VI.

[Soós András jubileumi hangversenye \(1:00:05\)](#)

VII.
...ET FOLIUM EIUS...
SOÓS ANDRÁS
SZENDREI JANKA 75. SZÜLETÉSNAJÁRA⁴

Szendrei Janka
(Budapest, 1938. december 14. – 2019. június 8.)
Széchenyi-díjas zenetörténész, karnagy, egyetemi tanár

Vagyunk, mint a fák. Szerteágazó gyökereink, néhány mélyre nyúló nagyobb, több apró, kusza, kiismerhetetlen. Egyszerre egyenes és helyenként (időnként?) mégis görbe törzsünk, vékony-vastag, göcsörtös kérgünk. Ágaink, amelyekkel felfelé nyújtózunk, és amelyeket sokszor – túl sokszor – kell lehajtanunk. És vannak lehulló, de újra (meg újra) kihajtó leveleink. És persze gyűrűink, éveink gyűrűi, bizonyítékul, és vigaszul, hogy éveinket megéltük, és azokat már senki nem veheti el tőlünk. Et erit tamquam lignum...

Először, csak mint csemeték, palánták, jobb-rosszabb földekbe vetve, köves helyre, tövisek közé – gyermekként háború, levert forradalom 18 évesen – de így is, vagy éppen ezért, dacból, erőből, elszántságból százszoros termést hozva. Vagy mégis jó az a föld? Jó, mert vannak kertészeink, de legalább egy mindenképpen, egy nagy öreg (örök), még ha néha csak bizonytalanul látjuk is.

És sok múlandó földi, rendszerint nálunk öregebbek, néha egykorúak velünk, sokszor még fiatalabbak is. Kertészek, akik táplálnak és nyesegetnek, óvnak és

⁴ Muzsika 2013/11.

bátorítanak. ...quad plantatum est... És jó ez a föld, mert át van itatva éltető nedvekkel, kultúrával, középkori latin és több évszázados magyar tápanyaggal, irodalommal, zenével, leginkább a mélyben gyökerező népzennel, ami Bartók és Kodály után szinte kötelező erejű hívás, nem lehet neki ellenállni. ...secus decursus aquarum...

Azután lassan eljön az idő, növekednek, erősödnek az ágak, sokasodnak a levelek. Az egyik fő ágon sorakoznak a fóliánsok, a „curmók” neumák, az írás, a notáció. A neuma (pneuma) – a zene lélegzete, a szabadon áradó, beszédszerű, metrikus kötöttségek nélküli gregorián éneké. A notáció pedig a sokat látott, és sok kapcsolódó tudományterületen jártasságot szerzett szakértő zenész számára árulkodó jel. Többek között forráscsoportokról, hagyományterületekről, rítusokról árulkodik. Történetírás, amit el kell tudni olvasni. Hívás ez is, talán még az előzőnél is erősebb, tartósabb, nagyobb távlatú.

Ezen az úton lett a zenész tudóssá, és nem vált volna így ilyenné, ha nem lenne zenész. Zenész és tudós, írásaiban és előadásaiban, zenetörténész tanítványokkal, nemzetközi kapcsolatokkal és hírnévvel, együtt a szakma nagyaival és a fiatalabb követőkkel, a „Cantus planus” muzikológus kollégái között ...fructum suum habit in tempore suo.

A notáció mint megőrzés ugyanakkor a hagyományozás, a továbbadás, a tanítás alapköve is. És lám, egy másik vezérágon ugyanaz a gregorián énekelve, tanítva, liturgiában, scholában, gyermekek között, énekeltetve a szolgálattevőket és a híveket, ugyanazt és mégis mindig mást, ugyanúgy és mégis mindig másképpen. Ezen az úton lett tanár ...die ac nocte.

És egy következőn megint másként, kórust tanítva és vezényelve a Scholában, hangversenyen, turnékon, lemezeken. Párizstól Milánóig, Bejrúttól Malmőig, Sevillától Padováig, Prágától Rómáig. Ezen az úton lett igazán karnagy. Elsősorban a gregorián, a szent (...in lege Domini voluntas eius...), művészi és egyetemes cantus firmus és az abból forrásozó többszólamúság vezénylése révén. Erős, megtartó éneket választott magának útitársul, amellyel ma is fáradhatatlanul vándorol, és ami már régóta azzal hálálja meg a tudós sok évtizedes hűségét, hogy a muzsikusz keze alatt engedelmesen formálódik vigasztaló énekké.

A csűrbe eddig hordott gazdag termést felsorolni nem lehet, képeket felvillantani belőle is csak hiányosan, inkább csak jelezve a „műfaji” sokszínűséget. Népzene, népszokások, a liturgikus játékok és a Dufay-

himnuszok, magyar nyelvű gregorián és a hangjegyzírás története, a „Mos Patriae” és a Te Deum, kutatás és vezénylés, konferencia, publikációk, próba, hangverseny, lemezfelvétel, kottakiadás, liturgia és tanítás ...et omnia quaecumque faciet, prosperabuntur.

Hány ága van egy emberi életnek? Hány levél az ágakon? Kisiskolás „bömbik” a gyermekkorban, kamaszodó lányok-fiúk a templomi kórusban, hétről hétre az oltár mellett et in legeius meditabitur...). Évtizedeken keresztül újabb és újabb főiskolai és egyetemi évfolyamok, tanítványok százai, iskolán kívül és belül. Még az idősebbek is, világhírűvé vált zeneszerző kórustagok, tanárkollégává lett egykori növendékek és az anonim tanítványok, a zenehallgatók, a gregorián csendes otthoni rajongói, akik évtizedek múltán is a legendás Schola Hungarica lemezeiből merítenek lelki és szellemi erőt, mindannyian, mint rendre kinövő új levelek...

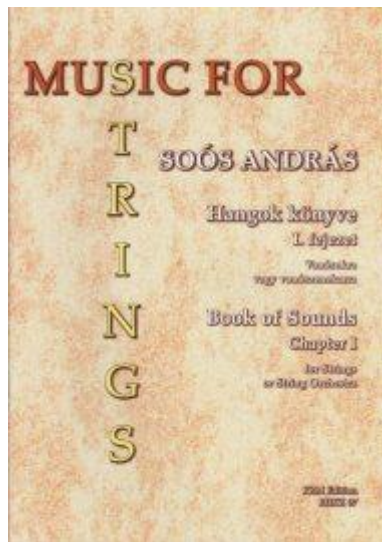
*Sed in lege Domini voluntas eius, **
et in lege eius meditabitur die ac nocte.
Et erit tamquam lignum, quod plantatum est secus decursus
*aquarum, * quod fructum suum dobit in tempore suo.*
*Et folium eius non defluet: * et omnia quaecumque faciet,*
prosperabuntur.

VIII. VÁLOGATÁS SOÓS ANDRÁS KOTTÁKBAN, HANG-ÉS FILMFELVÉTELEKEN MEGTALÁLHATÓ MŰVEIBŐL

1.

[Soós András: Gyermejjátékok gyermek-vonószenekearra](#)

- Dukay Dornabónak -
Hangok könyve
 Vonósokra / for Strings^{*)}
 I. fejezet

SOÓS András
 (c. 1951)

Adagio (♩ = 54)

*) Vonószekerci változat / Version for string orchestra
 © Copyright 2003 by András SOÓS
 Printed in Hungary

GIA

KZM Edition BHKZ 07 BUDAPEST, 2013

SOÓS András: Hangok könyve, I. fejezet – vonósokra / Book of Sounds, Chapter I – for strings (2003) (12:49)

SOÓS András: Etűdök vonószekerekre I. füzet / Etudes for Strings Vol I. – Kanon über den Namen BACH (5:05)

Sári József bármelyik születésnapjára (Ősbemutató)
 Budapest-Hegyvidéki Kamarazenekar, művészeti vezető: Gémesi Géza)
 Fuga, 2011. 04. 17. FUGA,

SOÓS András: Duett – on a poem by Robert BURNS – for two voices and chamber ensemble (1985) (8:36)

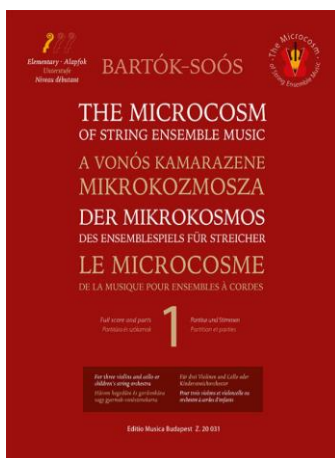
Soós András: Duett – Robert Burns versére két énekhangra és zenekarra
Dobszay Ágnes és Bubnó Tamás (ének), 180-as Csoport, vezényel: Soós András
Hungaroton Stúdió, 1985

partitúra és szólamok
Pedagógiai előadási darabok
Kiadó: Kortárs ZeneMűhely

 [Hallgasson bele!](#)

ÁTIRATOK

A vonós kamarazene mikrokozmosza 1

BARTÓK Béla – SOÓS András: The Microcosmos of String Ensemble Music | Image Film (EMB Zeneműkiadó) (10:07)

Bartók Béla Mikrokozmosz című sorozata alapján - Alapfok (első fekvés)
Pedagógiai munkatárs: Borsos Ágnes
Válogatta és átírta: Soós András
Vonószeneke, Három hegedű és gordonka
Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

A VONÓS KAMARAZENE MIKROKOZMOSZA 1

Bartók Béla Mikrokozmosz című sorozata alapján - Alapfok (első fekvés)
kotta és online tartalom
Pedagógiai munkatárs: Borsos Ágnes
Válogatta és átírta: Soós András
Megjelenés dátuma: 2021. december
Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

A *Mikrokozmosz* a 20. század talán legnagyobb hatású zongoradarab-sorozata, a zongorapedagógiai irodalom egyik alapműve. A nehézségi sorrendbe állított 153 zongoradarab nemcsak a zongorajáték technikai aspektusait mutatja be, hanem a zeneszerzés alapjait is, emellett karakter-, sőt programzenei darabok is találhatók köztük.

A *vonós kamarazene mikrokozmosza* különböző vonós együttesekben való zenéléshez kínál 148 átíratot a sorozatból, nehézségi fokok szerint négy kötetbe rendezve:

1. Alapfok (első fekvés): három hegedűre és gordonkára vagy gyermekvonószenekearra (Z. 20031). A kötet függelékében a kezdők számára nehezebb technikai megoldások vagy zenei jellegzetességek gyakorlására előtanulmányok találhatók, és a darabok megtanulását szöveges jegyzetek is segítik.

2. Középfok: három hegedűre és gordonkára, vonósnégyesre vagy ifjúsági vonósenekarra (Z. 20032)

3. Felsőfok: vonósnégyesre és vonósötösre vagy vonósenekarra (Z. 20033)

4. Felsőfok: vonósenekarra (Z. 20034)

Az 1-3. kötet a partitúrán kívül minden szólamból tartalmaz egy példányt. Zenekari előadáshoz további nyomtatott szólamok külön rendelhetők.

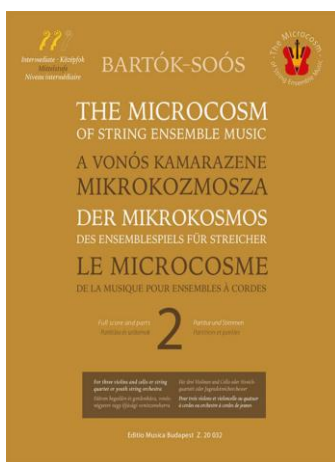
Valamennyi kötet nyomtatott és digitális kiadásban is elérhető. A digitális kiadásban a szólamok letölthetők és a darabok egy része meg is hallgatható. A nyomtatott és a digitális kiadás külön is megvásárolható, de a nyomtatott kiadásban található egyedi kóddal a digitális kiadás ingyenesen használható.

Tartalomjegyzék

1. Hat unisono dallam (orig. 1)
2. Hat unisono dallam (orig. 2a)
3. Hat unisono dallam (orig. 2b)
4. Hat unisono dallam (orig. 3)
5. Hat unisono dallam (orig. 5)
6. Hat unisono dallam (orig. 6)
7. Hangismétlés (1) (orig. 8)
8. Kóta ponttal (orig. 7)
9. Szinkópák (1) (orig. 9)
10. Négy unisono dallam (orig. 18)
11. Négy unisono dallam (orig. 19)
12. Négy unisono dallam (orig. 20)
13. Négy unisono dallam (orig. 21)
14. Dallam oktáv váltással (orig. 10, Két kézzel felváltva)
15. Dallam kvintváltással (orig. 13, Fekvés változás)
16. Kérdés és felelet (orig. 14)
17. Falusi dal (orig. 15)
18. Párhuzamos mozgás (1) (orig. 11)
19. Párhuzamos mozgás (2) (orig. 16, Párhuzamos mozgás helyzetváltással)
20. Tercelő dallam (orig. 56)
21. Ellenmozgás (1) (orig. 17)
22. Tükörkép (orig. 12)
23. Staccato és legato (1) (orig. 38)
24. Imitáció és ellenpont (orig. 22)
25. Imitáció és fordítása (1) (orig. 23)

Tartalomjegyzék

26. Pastorale (orig. 24)
27. Imitáció és fordítása (2) (orig. 25)
28. Hangisméltás (2) (orig. 26)
29. Szinkópák (2) (orig. 27)
30. Kánon oktávában (orig. 28)
31. Imitáció tükörképben (orig. 29)
32. Kánon az alsó kvintben (orig. 30)
33. Tánc kánon-formában (orig. 31)
34. Kánon tartott hangokkal (orig. 60)
35. Vonal és pont (orig. 64a)
36. Tercekhez egy harmadik szólam (orig. 67)
37. Háromszólamúság (orig. 76)
38. Szabad kánon (orig. 36)
39. Növekedés - fogyás (orig. 46)
40. Korál (orig. 35)
41. Staccato és legato (2, kánon) (orig. 39)
42. Nagyvásár (orig. 47)

[A vonós kamarazene mikrokozmosza 2](#)

Bartók Béla Mikrokosmos című sorozata alapján - Középfok

Pedagógiai munkatárs: Borsos Ágnes

Válogatta és átírta: Soós András

Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

Tartalomjegyzék

1. Dór hangsor (orig. 32)
2. Fríg hangsor (orig. 34)
3. Líd hangsor (orig. 37)
4. Mixolíd hangsor (orig. 48)
5. Lassú tánc (orig. 33)
6. Dallam kísérettel (orig. 41)
7. Délszlávós (orig. 40)
8. Kíséret tört hármassokkal (orig. 42)
9. Magyaros (orig. 43a, b)
10. Ellenmozgás (2) (orig. 44)
11. Méditation (orig. 45)
12. Crescendo - Diminuendo (orig. 49)
13. Vonal és pont (orig. 64b)
14. Ringás (orig. 51)
15. Erdélyies (orig. 53)
16. Minuetto (orig. 50)
17. Egyszólamúság elosztva (orig. 52, Egyszólamúság kézváltással)
18. Napkeleten (orig. 58)
19. Párhuzamos mozgás kis hatodhangközökben (orig. 62)
20. Tercek (orig. 71)
21. Magyar párosító (orig. 74a)
22. Dur és moll (orig. 59)
23. Gyakorlat (orig. 77)
24. Ötfokú hangsor (orig. 78)
25. Hommage a J. S. B. (orig. 79)

Tartalomjegyzék

26. Hommage a R. Sch. (orig. 80)
27. Bolyongás (orig. 81)
28. Négyszólamúság (1) (orig. 89)
29. Négyszólamúság (2) (orig. 93)
30. Róka-dal (orig. 95a)
31. Triólák (orig. 75)
32. Unisono (1) (orig. 98, Alátevés)
33. Kétszólamúság (orig. 99, Kézkeresztelés)
34. Hol volt, hol nem volt... (orig. 94)
35. Játék (két ötfokú hangsorral) (orig. 105)
36. Gyermekdal (orig. 106)
37. Dallamhoz tercek és kvintek (orig. 70, Dallamhoz kettősfogások)
38. És összezendülnek-pendülnek a hangok... (orig. 110)
39. Oroszos (orig. 90)

[A vonós kamarazene mikrokozmosza 3](#)

Bartók Béla Mikrokosmos című sorozata alapján - Felsőfok (vonósnégyesre és vonósötösre vagy vonószenekarra)

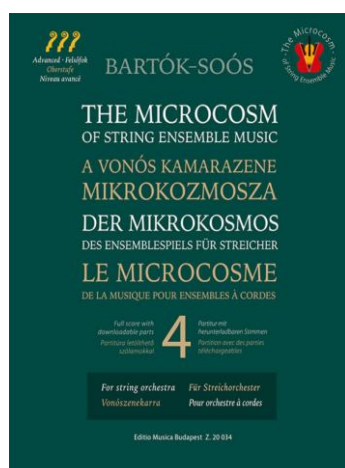
Válogatta és átírta: Soós András.
Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

Tartalomjegyzék

1. Hangsúlyok (orig. 57)
2. Pentatón dallam (orig. 61)
3. Kromatika (orig. 54)
4. Sárkánytánc (orig. 72)
5. Dallam elosztva (orig. 66)
6. Scherzo (orig. 82)
7. Zsongás (orig. 63)
8. Multság (orig. 84)
9. Dallam meg-megszakítva (orig. 83)
10. Tört akkordok (orig. 85)
11. Két dur pentachord (orig. 86)
12. Sípszó (orig. 88)
13. Kromatikus invenció (1) (orig. 91)
14. Zökkenők (orig. 96)
15. Notturmo (orig. 97)
16. Szűkített ötödni távolság (orig. 101)
17. Népdalféle (orig. 100)
18. 3/4-es tánc (orig. 119)
19. Moll és dur (orig. 103)
20. Birkózás (orig. 108)
21. Intermezzo (orig. 111)
22. Változatok egy népdal fölött (orig. 112)
23. Bolgár ritmus (1) (orig. 113)
24. Téma és fordítása (orig. 114)
25. Bolgár ritmus (2) (orig. 115)

Tartalomjegyzék

26. Bourrée (orig. 117)
27. Triólák 9/8-ban (orig. 118)
28. Kétszólamú tanulmány (orig. 121)
29. Staccato és legato (3) (orig. 123a, b)
30. Csónakázás (orig. 125)
31. Váltakozó tercek (orig. 129)
32. Paprikajancsi (orig. 139)
33. Perpetuum mobile (orig. 135)
34. Nagy másodhangközök egyszerre és törve (orig. 132)
35. Kromatikus invenció (2) (orig. 92)
36. Nóta (orig. 116)
37. Pizzicato (orig. 124, Staccato)
38. Falusi tréfa (orig. 130)
39. Kvartok (orig. 131)
40. Unisono (2) (orig. 137)
41. Dobbantós tánc (orig. 128)

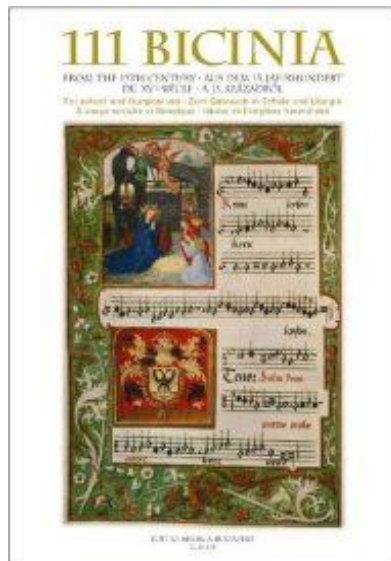

[A vonós kamarazene mikrokosmosza 4](#)

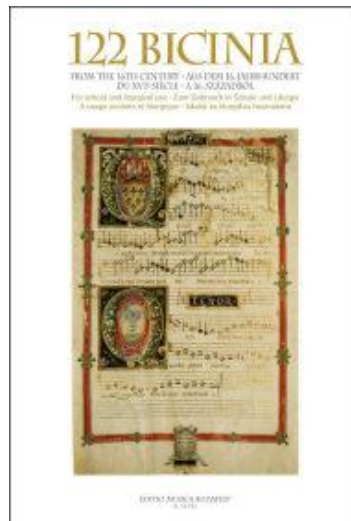
Bartók Béla Mikrokosmos című sorozata alapján vonósenekarra

Válogatta és átírta: Soós András

Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

111 BICINIA a 15. századból
iskolai és liturgikus használatra
Összeállította és közreadja: Soós András
Megjelenés dátuma: 2006. március
Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

122 BICINIA a 16. századból
iskolai és liturgikus használatra
Összeállította és közreadja: Soós András
Megjelenés dátuma: 2012. március
Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

IX.

SOÓS ANDRÁS TÁRS-KARIGAZGATÓI ÉS KARMESTERI SZEREPKÖRBEN

Vespro della Beata Vergine SV 206 - részletek (55:16)

Részletek 2012.december 8-án a ferences Autista Segítő Központ javára rendezett jótékonyági hangversenyből.

Andrejszki Judit, Pintér Ágnes (szoprán); Bakos Kornélia (alt) Kéringer László, Mészáros Péter, Honinger László (tenor), Kalmanovits Zoltán, Mizsei Zoltán (basszus)

A LFZE Egyházzene tanszékének kórusa (karigazgató: Soós András), a Belvárosi ferences Templom Greccio Kamarakórusa/Belvárosi Ferences Kántorátus (karigazgató: Kecskés Mónika)

Az erre az alkalomra alakult Vespro kamarazenekar korabeli hangszereken:

Vitárius Piroska, Hajdú Anna Franciska, Draskóczi Eszter (hegedű), Kabdebó Noémi, Balázs Gergely (brácsa), Budai Dávid, Regös Júlia (cselló), Kallai Nóra (gamba), Kócziás Ferenc, Galla Ákos, Koppányi Béla (harsona), Borsódy László, Félegyházi Bence (kornett), Lévai-Nagy Péter, fr. Kerza Asztrik OFM (blockflöte), L. Kecskés András érdemes művész, Handler Ákos (alt lant), Domján Gábor (archiliuto), Kecskés Péter (hárfa), Kecskés Mónika (orgona, cembalo) Continuo: Kallai Nóra (viola da gamba) Davidovics Igor (theorba)
Kecskés Mónika (orgona)
Karmester: Derecskei András

Jeles András-Melis László: A MOSOLY BIRODALMA (1986) (1:39:53)

A Monteverdi Birkózókör előadása Mrozek "Rendőrség" c. drámája alapján Közreműködik a 180-as csoport Vezényel: Soós András Rendezte és fényképezte: Jeles András
A felvétel 1986/87-ben készült a Balázs Béla Stúdió produkciójában.

Márta István: KARÁCSONY NAPJA - 24. LECKE (1980-82) - koncertfelvétel (33:39)

A darab eredeti, narrátoros változata (Samuel Beckett: A játszma vége c. műve, valamint az Angol nyelvkönyv 24. leckéjének felhasználásával)
Forgács Péter - narráció, 180-as csoport, vezényel: Soós András
Szkéné Színház, 1982. 03. 02.